इनरुवा नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्डः १ संख्याः१६ मितिः २०८०।०२।२६

भाग-२

इनरुवा नगरपालिका

इनरुवा नगरपालिकाको वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८

नगर सभाबाट स्वीकृत मितिः २०७८।०३।२५
प्रमाणीकरण मितिः २०८०।०२।२६ गते

इनरुवा नगरपालिकाको वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधी, २०७८

नेपालको संविधानको अनुसूची-८ को (५,६ ७, १७) बमोजिम स्थानीय तहमा रहेको क्षेत्राधिकार र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद-३ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत दफा ११ को उपदफा “थ” मा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थानीय सरकारलाई प्राप्त जिम्मेवारी पूरा गर्न तथा स्थानीय सरकारहरूले आफ्नो क्षेत्रका वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने युवाहरूलाई आवश्यक सूचना तथा परामर्श सेवा दिन, वैदेशिक रोजगारबाट ठगी लगायतका समस्यामा परेका आप्रवासी कामदार तथा तिनका परिवारहरूको न्यायमा सहज पहुँच बढाउन, वैदेशिक रोजगारमा जानुपूर्व कामसँग सम्बन्धीत सीप तालिममा पहुँच बढाउन, वैदेशिक रोजगारका कारण मनोसामाजिक समस्यामा रहेका आप्रवासी कामदार तथा तिनका परिवारका सदस्यहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउन साथै रोजगारीका लागि पटक पटक वैदेशिक रोजगारीलाई नै दोहोऱ्याउनु पर्ने बाध्यता कम गर्न आयमूलक गतिविधिहरूलाई प्रर्बद्धनका लागि वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरी वैदेशिक रोजगारको क्षेत्र व्यवस्थापन गर्न र स्वदेशमा नै रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गरीे युवा जनशक्तिलाई विदेश पलायन हुनबाट कमी ल्याउन वाञ्छनीय भएकोले संविधानको दफा २२६ को अधिनमा रही यस इनरुवा नगरपालिकाले **“वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८”** तयार गरी जारी गरीएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

क. यो कार्यविधिको नाम 'वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७८' रहने छ ।

ख. यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा र व्याख्या विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमाः

क. **“ऐन”** भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लाई सम्झनु पर्छ ।

ख. **“कार्यविधि”** भन्नाले वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन कार्यविधि २०७८ लाई सम्झनु पर्दछ ।

ग. **“स्थानीय तह”** भन्नाले इनरुवा नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

घ. **“अन्य स्थानीय तहहरू”** भन्नाले सुनसरी जिल्ला अन्तर्गत रहेका इनरुवा नगरपालिका बाहेक धरान उपमाहा नगरपालिका, इटहरी उपमहा नगरपालिका, दुहवी नगरपालिका, रामधुनी नगरपालिका, बराहक्षेत्र नगरपालिका, भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिका, हरिनगरा गाउँपालिका, गढी गाउँपालिका, कोशी गाउँपालिका, देवानगञ्ज गाउँपालिका, बर्जु गाउँपालिका. गरी एघार वटा स्थानीय तहलाई सम्झनु पर्दछ ।

ङ. **“शाखा”** भन्नाले इनरुवा नगरपालिकाको वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन शाखालाई सम्झनु पर्दछ ।

च. **“आप्रवासी श्रोत केन्द्र”** भन्नाले सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सूचना तथा परामर्श सेवाका साथै वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी अन्य विशिष्टिकृत सेवा प्रदान गर्नका लागि इनरुवा नगरपालिकाद द्वारा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा सञ्चालित आप्रवासी श्रोत केन्द्रलाई सम्झनु पर्नेछ ।

छ. **“केन्द्र”** भन्नाले काठमाडौंमा रहेर विशेष सेवा सञ्चालन गर्ने विभिन्न राष्ट्रिय स्तरका साझेदार संस्थाहरू र वैदेशिक रोजगार विभाग, वैदेशिक रोजगार प्रवद्र्धन बोर्ड तथा अन्य सरकारी निकायहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।

ज. **"आप्रवासी हकहित संरक्षण केन्द्र"** भन्नाले वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएर आप्रवासी कामदार तथा तिनका परिवारहरूको हकहित संरक्षणका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा विधिवत रूपमा दर्ता भई क्रियाशील रहेको संस्थालाई सम्झनु पर्ने छ ।

३. कार्यविधिको उद्देश्यः इनरुवा नगरपालिकाबाट वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने युवाहरूको वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित र लाभदायक बनाउनका लागि सहयोग पु¥याउन, वैदेशिक रोजगारमा संलग्न व्यक्तिका परिवार तथा वैदेशिक रोजगारबाट फर्केर आएका व्यक्तिहरूहरूलाई लक्षित गरी सम्बन्धीत कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी सञ्चालन गर्न यो कार्यविधी तयार गरीएको छ । **त्यस्ता कार्यक्रमहरू तर्जुमा तथा सञ्चालन गर्दा इनरुवा नगरपालिका स्वंयम्ले वा अन्य स्थानीय तहहरू, प्रदेश सरकार, संघीय सरकार तथा सम्बन्धीत साझेदार संस्था, नियोगहरूसँगको सहकार्य तथा साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।** वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धीत कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी आवशयक बजेट व्यवस्थापन गरी सुशासन, पारदर्शी र जवाफदेही ढंगबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु यस कार्यविधिको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ भने यसका अन्य उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

क. सुरक्षित वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धीत गतिविधिहरू (वैदेशिक रोजगारमा जाने र गएका व्यक्ति तथा तिनका परिवार र विदेशबाट फर्केर आएका व्यक्तिहरूलाई लक्षित गरी) लाई एकिकृत रूपमा योजना तर्जुमा गरी प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने ।

ख. सुरक्षित वैदेशिक रोजगारीका लागि नगरपालिका स्वंयमले वा **अन्य स्थानीय तहहरू, प्रदेश सरकार, संघीय सरकार तथा सम्बन्धीत साझेदार संस्था÷नियोगहरूसँको साझेदारीमा** योजना तर्जुमा र बजेट व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

ग. वैदेशिक रोजगारमा जाने व्यक्ति, तिनका परिवार तथा विदेशबाट फर्केर आएका व्यक्तिहरूलाई लक्षित गरी आप्रवासी श्रोत केन्द्र (MRC) स्थापना तथा सञ्चालन गरी आवश्यक सूचना तथा परामर्श सेवा सञ्चालन गर्ने ।

घ. साझेदारीताका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी योजना निमार्ण गर्ने र सो कार्यान्वयनको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गर्ने ।

ङ. जिल्ला स्थित अन्य पालिकाहरू, श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, वैदेशिक रोजगार विभाग, वैदेशिक रोजगार बोर्ड, सीप तालिम प्रदान गर्ने निकायहरू, मनोसामाजिक परामर्श सेवा तथा वित्तीय साक्षरताको क्षेत्रमा विज्ञता भएका संस्थाहरू बीच समन्वय तथा सहकार्यलाई बढावा दिने ।

च. वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धीत सञ्चालन भएका कार्यक्रम तथा गतिविधिहरूका प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्ने ।

४. रणनीतिः

४.१. वैदेशिक रोजगारको क्षेत्र बहुसरोकारको विषय भएकोले यस क्षेत्रको व्यवस्थापनमा सम्बन्धीत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको भूमिका तथा संलग्नता महत्वपूर्ण हुनेछ । यस क्षेत्रको योजना तर्जुमा, सञ्चालन, व्यवस्थापन, अनुगमन तथा समीक्षामा सम्बन्धीत सबैको अर्थपूर्ण सहभागितामा जोड दिईने छ । यस पालिका भित्रका विषयगत शाखाहरू मार्फत योजनाहरू बनाउँदा वैदेशिक रोजगारमा गएका व्यक्ति, तिनका परिवार तथा फर्किएर आएका व्यक्तिहरूसँग सम्बन्धीत सवालहरूलाई प्राथमिकता दिई योजनामा समावेश गरीने छ ।

४.२. यस क्षेत्रको प्रभावकारी व्यवस्थापन, न्यून लागत, श्रोत साधनको अधिकतम् उपयोग र प्रभावकारी सेवा प्रवाहको लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा २६ को मर्म अनुसार आप्रवासी श्रोत केन्द्र सञ्चालन, जनशक्तिको व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास, अनुगमन जस्ता कार्यहरूमा अन्य पालिकाहरूसँग पनि सहकार्य गर्न सकिने छ । त्यसको साथै प्रदेश सरकार, संघीय सरकार अन्तर्गतका सम्बन्धीत मन्त्रालय, विभाग, बोर्ड तथा सम्बन्धीत साझेदार संस्था / नियोगहरूसँग पनि समन्वय तथा सहकार्यमा जोड दिईने छ ।

४.३. अन्य स्थानीय तहहरूसँगको समन्वयमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय परिसर भित्र सुरक्षित वैदेशिक रोजगारका लागि आप्रवासी श्रोत केन्द्र (MRC) (सूचना केन्द्र) को स्थापना तथा सञ्चालन गरीने छ । उक्त केन्द्र मार्फत विदेश जाने व्यक्ति, तिनका परिवार र विदेशबाट फर्केर आएका व्यक्तिहरूका लागि सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी निःशुल्क सूचना तथा परामर्श लगायतका सम्बन्धीत सेवाहरू प्रवाह गरीने छ । यसको लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय, समग्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन इनरुवा नगरपालिकाले गर्नेछ ।

४.४ आप्रवासी श्रोत केन्द्रमा अन्य स्थानीय तहका सेवाग्राहीहरूले पनि सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी निःशुल्क सूचना तथा परामर्श सेवा लिन सक्ने हुनाले यस केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा अन्य स्थानीय तहहरूसँग पनि बजेट व्यवस्थापन, योजना तर्जुमा, गुणस्तरीयता र अनुगमन लगायतको क्षेत्रमा सहकार्य गर्न सक्नेछ ।

५. सम्बन्धीत विषयगत शाखा निर्धारणः स्थानीय शासन श्रोत पुस्तिका, २०७४ (८.५.८ बिषय क्षेत्रगत योजना निर्माण तथा एकिकरण) अनुसार वैदेशिक रोजगारको क्षेत्रलाई आर्थिक विकास शाखा अन्तर्गत राखिने छ । यदि यस नगरपालिकाले आवश्यक ठानेमा कार्यपालिका वा नगरसभाको निर्णय अनुसार सामाजिक विकास शाखा अन्तर्गत राखेर कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न पनि सक्ने छ । उक्त शाखाले अन्य शाखाहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रम तर्जुमा, बजेट विनियोजन, कार्यक्रम कार्यन्वयन, अनुगमन र समीक्षा लगायतको कार्यहरू गर्नेछ ।

६. पालिका स्तरीय वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन समितिसः वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धीत प्रभावकारी योजना निर्माण, व्यवस्थापन, सञ्चालन तथा अनुगमन गर्न र सम्बन्धीत सरोकारवालहरूसँग समन्वय गर्न देहाय बमोजिमको पालिका स्तरीय वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन समितिको व्यवस्था गरीएको छ ।

अध्यक्षः	- प्रमुख
उपाध्यक्ष	- उपप्रमुख
सदस्यहरुः	- प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,
	- शाखा प्रमुख, आर्थिक विकास
	- शाखा प्रमुख, सामाजिक विकास
	- रोजगार संयोजक, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम
सदस्य सचिव	- शाखा प्रमुख, वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम
आमन्त्रण	- प्रतिनिधि, जिल्ला प्रशासन कार्यालय
	- प्रतिनिधि, जिल्ला प्रहरी कार्यालय
	- प्रतिनिधि, आप्रवासी कामदार हकहित संरक्षण केन्द्र (सञ्जाल)

पालिकास्तरीय वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन समितिले आवश्यक ठानेका अन्य व्यक्ति तथा पदाधिकारीहरूलाई आमन्त्रण गर्न सकिने छ ।

७. पालिकास्तरीय वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः

- वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धीत (विदेश जाने व्यक्ति, तिनका परिवार र फर्किएर आएका व्यक्तिहरूलाई लक्षित गरी) योजना तर्जुमा, बजेट व्यवस्थापन र कार्यान्वयवनका लागि आवश्यक कार्य गर्ने,
- अन्य स्थानीय तह, प्रदेश सरकार, संघीय सरकार अन्तर्गतका श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, वैदेशिक रोजगार विभाग, वैदेशिक रोजगार बोर्ड, सम्बन्धीत साझेदार संस्था, विकास नियोग, तालिम प्रदायक संस्था तथा सरोकारवालाहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- आप्रवासी श्रोत केन्द्र (MRC) को व्यवस्थापन तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक कार्य गर्ने,
- सूचना तथा परामर्श सेवा प्रवाह, वित्तीय साक्षरता, मनोसामाजिक परामर्श सेवा, सीप तालिम तथा समुदाय तहमा सचेतनामुलक गतिविधीहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक मोड्युल तयारीको लागि आवश्यक कार्य गर्ने,
- आप्रवासी श्रोत केन्द्र तथा अन्य गतिविधिहरूको अनुगमन तथा समीक्षा गर्ने,
- अन्य विषयगत शाखा÷समितिहरूसँग वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धीत योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनको लागि आवश्यक समन्वय तथा छलफल गर्ने,
- आवधिक रूपमा बैठक बसी संचालित कार्यक्रमहरूको प्रगति समिक्षा गरी थप प्रभावकारीता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक सल्लाह सुझाव तथा मार्गनिर्देश गर्ने,
- वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापनका लागि कार्यपालिकाद्वरा प्रदत्त अन्य कार्यहरू गर्ने ।

८. वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापनका लागि देहायका क्षेत्रहरूमा योजना तर्जुमा, बजेट व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन गरीने छः

८.१ सूचना तथा परामर्श सेवा प्रवाहः

- **आप्रवासी श्रोत केन्द्र सञ्चालन** (MRC): इनरुवा नगरपालिकाले जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँगको समन्वयमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय हाताभित्र आप्रवासी श्रोत केन्द्र स्थापना गरी जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरूबाट वैदेशिक रोजगारमा जानको लागि (एम.आर.पी.) राहदानी बनाउन आउने सेवाग्राहीहरूलाई सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सूचना तथा परामर्श सेवा प्रदान गर्नेछ । साथै वैदेशिक रोजगारको सिलसिला नेपाल भित्र वा गन्तव्य मुलुकमा समस्यामा परेका आप्रवासी कामदार तथा तिनका परिवारहरूलाई सहज न्याय, क्षतिपूर्ति, राहत र उद्धारका लागि सम्बन्धीत निकायहरूसँग सम्पर्क र समन्वयका लागि आवश्यक सहजीकरण गर्नेछ । आप्रवासी श्रोत केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मोड्युल नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने छ ।

- रिटर्नी स्वयंसेवक परिचालनः नगर क्षेत्रका दूरदराजका गाउँटोल तथा वस्ती स्तरमा सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी प्रचार प्रसार गरी सूचना सम्प्रेषण गर्न, वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी समस्याहरू पहिचान गरी थप विशिष्टिकृत सहयोगका लागि आप्रवासी श्रोत केन्द्रमा सिफारिस गरी पठाउन, विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी अभिमुखिकरण गर्न र वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्नका लागि वैदेशिक रोजगारमा कम्तीमा २ वर्ष काम गरी फर्केका महिला तथा पुरुषहरूलाई वडाहरूमा आंशिक वा पूर्णकालिन पेड रिटर्नी स्वयंसेवकको रूपमा परिचालन गरीनेछ । वैदेशिक रोजगारमा गई फर्केका व्यक्तिहरूसँग सम्बन्धीत देशको नियम कानुन, धर्म सँस्कृति, संस्कार, हावा पानी र कामसँग सम्बन्धीत व्यवहारिक ज्ञान तथा अनुभव हुने भएकोले सम्भावित आप्रवासी कामदार तथा तिनका परिवारहरूलाई सही सूचना सम्प्रेषण गरी यस नगरको वैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित, मर्यादित र व्यवस्थित बनाउनमा ठूलो योगदान पुग्ने छ ।

८.२ सीप तालिम प्रदान तथा सहजीकरणः वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने सम्भावित आप्रवासी कामदारहरको पहिचान गरी वैदेशिक रोजगारमा रहँदा गर्नुपर्ने कामसँग सम्बन्धीत सीप तालिम लिनका लागि नेपाल सरकार (सि.टि.इ.भि.टी.) द्वारा मान्यता प्राप्त तालिम प्रदायक संस्थाहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा निःशुल्क सीप तालिम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरीने छ । तालिम सञ्चालन सम्बन्धी मोड्युल आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकार (सि.टि.इ.भि.टी.) र तालिम प्रदायक संस्थाहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा तयार गरी लागु गर्न सकिने छ ।

८.३ वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी कार्यक्रमः वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त विप्रेषण रकमको उचित व्यवस्थापन गरी स्वरोजगारका अवसरहरू सिर्जना गर्न र चक्रीय रूपमा वैदेशिक रोजगारमा गई रहनुपर्ने बाध्यताको अन्त्यका लागि वैदेशिक रोजगारमा रहेका व्यक्तिका परिवारका सदस्यको समूह गठन गरी वित्तीय साक्षरता कक्षा सञ्चालन गरीने छ । वित्तीय साक्षरता कक्षाका सहभागिहरूले कक्षामा बचत गर्ने बानीको विकास, फजुल खर्चको नियन्त्रण, पारिवारीक बजेट तथा योजना तर्जुमा, व्यसायिक क्षेत्रको पहिचान र छनौट, व्यवसायिक योजना निर्माण र वित्तीय अनुशासनका क्षेत्रमा विस्तृत अध्ययन गरी आयमुलक गतिविधिहरूमा संलग्न हुनेछन् । वित्तीय साक्षरता कक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मोड्युल नगरपालिकाले तयार गरी लागु गर्न सक्ने छ ।

८.४ विदेशबाट फर्केर आएका व्यक्तिहरूलाई उद्यम विकास कार्यक्रमः वैदेशिक रोजगारमा गई फर्केर आएका आप्रवासी कामदारहरूका लागि उद्यम विकास सम्बन्धी योजना तथा बजेट तुर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरीनेछ । विदेशबाट फर्केर आएका कामदारहरूको सीप परीक्षणका साथै थप सीप विकास गरी सीपमा आधारित उद्यम विकासका योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नेछ । योजना कार्यान्वयनमा आवश्यक सीप परीक्षण तथा थप सीप विकासका लागि नेपाल सरकारका (सि.टि.इ.भि.टी.) सम्बन्धीत निकायहरू र अन्य विकास साझेदारहरूसँगको समन्वय र साझेदारितामा नगरपालिकाले वैदेशिक रोजगारबाट फर्केर आउनेहरूका लागि सीपमा आधारित उद्यम विकास तथा

रोजगारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरीने छ । यस सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका आवश्यकता अनुसार नगरपालिकाले तयार गरी कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ ।

८.५ मनोसामाजिक परामर्श सेवाः वैदेशिक रोजगारमा गएका व्यक्ति तथा तिनका परिवारहरूलाई वैदेशिक रोजगारका कारण उत्पन्न मनोसामाजिक समस्यालाई सम्बोधन गर्नका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा सम्बन्धी योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरीनेछ । मनोसामाजिक परामर्श सेवा सञ्चालनका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा सम्बन्धी विशेषज्ञ निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा कार्यक्रमको योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरीने छ । सो सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक मोड्युल सम्बन्धीत विशेषज्ञहरूको सहयोगमा तयार गरी नगरपालिकाले कार्यान्वयन गर्नेछ ।

८.६ अन्तरक्रिया तथा छलफलः वैदेशिक रोजगार बहुसरोकारको क्षेत्र भएको कारण नगरपालिकाको एकल प्रयासले मात्र सम्भव नहुने भएकोले वैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित, व्यवस्थित, मर्यादित र उपलब्धीमूलक बनाउन सम्बन्धीत सरोकारवालाहरूसँग नियमित छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमको आयोजना गरीनेछ । समुदाय स्तर र जिल्लास्तरमा आवश्यकता अनुसारका योजना तय गरी नगरपालिका र अन्य स्थानीय तह तथा अन्य सम्बन्धीत सरोकारवालाहरूसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरीनेछ ।

८.७ समुदाय स्तरमा सचेतनामूलक कार्यक्रमः नगरपालिकाले वैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित तथा व्यवस्थित गर्नका लागि समुदायस्तरमा गठन भई क्रियाशील रहेका सामुदायिक समूहहरू पहिचान गरी समूहहरूको नियमित बैठकको समयमा रिटर्नी स्वयंसेवकहरूद्धारा सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ । साथै वैदेशिक रोजगारमा जानका लागि प्रक्रियामा रहेका सम्भावित आप्रवासी कामदारहरूलाई वैदेशिक रोजगारको प्रक्रियामा हुन सक्ने सम्भावित जोखिम र सुरक्षाका उपायाहरूको वारेमा गहन अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ । समुदाय अभिमुखिकरण कार्यक्रम र गहन अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि नगरपालिकाले छुट्टा छुट्टै कार्यसञ्चालन मोड्युल तयार गरी लागु गर्नेछ । यसको साथै सचेतनामुलक होर्डिङबोर्ड तथा सडक नाटक लगायतका गतिविधिहरू पनि सञ्चालन गरीनेछ ।

८.८ वैदेशिक रोजगारका कारण अविभावक गुमाएका, बेपत्ता भएका र अंगभंग भएका व्यक्तिहरूको सन्ततिलाई छात्रवृत्ति सहयोगः यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रबाट वैदेशिक रोजगारमा गई मृत्यु, बेपत्ता तथा अंगभंग भएका व्यक्तिका बालबालिकाहरूलाई छात्रवृत्ति सहयोग प्रदान गरीने छ । बेपत्ताा भएका व्यक्तिको हकमा ५ वर्ष देखि बेपत्ता भएका व्यक्तिका बालबालिकाहरूलाई समेटिने छ । त्यस्तो छात्रावृति प्रदान गर्दा वैदेशिक रोजगार बोर्ड मार्फत प्रदान गर्ने छात्रवृत्ति सहयोगले नसमेटिएका बालबालिकाहरूको लागि मात्र व्यवस्था गरीने छ । छात्रवृत्ति सहयोगलाई दुई तहमा विभाजन गरी प्रदान गरीने छ । जस अनुसार आधारभूत तहका बालबालिकालाई वार्षिक ८ हजार र माध्यमिक तहका बालबालिकालाई बार्षिक १२ हजारका दरले छात्रवृत्ति प्रदान गरीने । यस्तो छात्रवृत्ति सरकारी, सामुदायिक तथा संस्थागत विधालयमा अध्ययनरत १८ बर्षसम्मका विधार्थीहरूलाई प्रदान गरीने छ । जसको लागि विधार्थी अध्ययनरत विद्यालय र वडा कार्यालयले वैदेशिक रोजगारमा गई

मृत्यु तथा अंगभंग भएको प्रमाण सहित नगरमा सिफारिस गर्ने छ । प्राप्त निवेदनहरूलाई नगरले आवश्यक छानबिन गरी छात्रवृत्ति प्रदान गर्नेछ । निवेदनको आवश्यक ढाँचा तथा फारमहरूको नमूना तयार गरी कार्यान्वयन गरीने छ ।

९. बजेट व्यवस्थापनः

संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान र नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतबाट कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक बजेटको सुनिश्चित गरीनेछ । यसको साथै अन्य स्थानीय तहहरू, साझेदार संस्था÷नियोग तथा दातृ निकाय, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँगको बजेट साझेदारीतामा प्राप्त बजेटहरूलाई एकिकृत गरी कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने ।

१०. आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापनः

पद	संख्या	तह	योग्यता तथा अनुभव
अधिकृत	१	छैठौं	मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरी कम्तीमा ३ वर्ष सुरक्षित वैदेशिक रोजगारको क्षेत्रमा कार्य अनुभव भएको । समन्वय, सहजीकरण, योजना तथा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी अनुभव भएको । कर्मचारी भर्ना प्रक्रियामा नेपाल सरकारको समावेशी नीतिलाई अख्तियार गरीने छ ।
आप्रवासी स्रोत केन्द्र परामर्शकर्ता	२	पाँचौ	मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट कम्तीमा १०+२ वा प्रविणता प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गरी सुरक्षित वैदेशिक रोजगार आप्रवासी श्रोत केन्द्रमा कम्तीमा २ वर्ष परामर्श सम्बन्धी काम गरेको । अनलाईन डाटा ईन्ट्री र प्रतिवेदन सम्बन्धी ज्ञान, बहुपक्ष समन्वय र सहकार्य सम्बन्धी ज्ञान, वैदेशिक रोजगार ऐन, नियम तथा निर्देशिका र कानुन सम्बन्धी ज्ञान भएको ।
मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	१	पाँचौ	मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट कम्तीमा १०+२ वा प्रविणता प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गरी मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी २ वर्ष अनुभव भई सुरक्षित वैदेशिक रोजगारको क्षेत्रमा काम गरेकोलाई प्राथमिकता ।
वित्तीय साक्षरता सहजकर्ता	१	पाँचौ	मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट कम्तीमा १०+२ वा प्रवीणता प्रमाण पत्र तह उत्तीर्ण गरी २ वर्ष वित्तीय साक्षरता कक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी अनुभव भई सुरक्षित वैदेशिक रोजगारको क्षेत्रमा काम गरेकोलाई प्राथमिकता ।
रिटर्नी स्वयंसेवकहरू	३	श्रेणी विहीन	कक्षा १० उत्तीर्ण गरी वैदेशिक रोजगारका लागि मलेशिया वा खाडि मुलुकमा गई कम्तीमा २ वर्ष काम गरी

			फकिएको हुनुपर्ने छ । सामाजिक परिचालन र समन्वय तथा सहजीकरण सम्बन्धी ज्ञान भएको । वैदेशिक रोजगारको अनुभव बताउन सक्ने ।

कर्मचारी तथा स्वयंसेवक भर्ना तथा नियुक्त गर्दा इनरुवा नगरपालिकाको कर्मचारी भर्ना सम्बन्धी निर्देशिका तथा नेपाल सरकारको समावेशी मापदण्डलाई अनुशरण गरीने छ । हाल कार्यरत जनशक्तिहरूको क्षेत्रगत विज्ञताको आधारमा क्रमश आन्तरिकीकरण गरी वैदेशिक रोजगारको क्षेत्र व्यवस्थापनलाई दिगो रूपमा संस्थागत गरीने छ ।

११. सेवा प्रवाह व्यवस्थापनः

यस इनरुवा नगरपालिका स्वयंले आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गरेर वा स्थानीय सेवा प्रदायक संस्था छनौट गरेर उक्त संस्था मार्फत माथि (वुँदा नं. ७ देखि ७.८ सम्मका) उल्लेखित सेवाहरू प्रवाह गर्नेछ ।

११. समन्वय तथा सहकार्यः

वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापनको क्षेत्र वहुसरोकारको विषय भएकोले अन्य स्थानीय तहहरू, जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, आप्रवासी हकहित संरक्षण केन्द्र, गैर सरकारी संस्था, विषयगत विशेषज्ञ संस्थाहरू, नागरीक समाज साथै अन्य सम्बन्धीत निकायहरूसँगको समन्वय तथा सहकार्यलाई जोड दिदैं सेवा प्रवाहलाई प्रभाकारी बनाईने छ ।

यसको साथै प्रदेश सरकार, संघीय सरकार तथा सम्बन्धीत मन्त्रालय, विभाग तथा बोर्डसँग सहकार्य गरीने छ । अन्य दातृ निकाय, विकास साझेदार संस्था तथा नियोगहरूसँग पनि समन्वय तथा सहकार्य गरीने छ ।

१२. खारेजी र बचाउः यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा नगर प्रमुखकले तत्काल पालिका स्तरीय वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन समितिको बैठक राखी बाधा अडकाउ फुकाउन सक्नेछ । साथै यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका कुराहरू नेपालको प्रचलित कानुनसँग बाँझिएमा बाँझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

आज्ञाले,

दशरथ राई

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत